

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 20g/2024

privind excepția de neconstituționalitate a
articolului 436 alin. (2) și (3) din Codul de procedură penală
(rejudicarea cauzei după casarea parțială a hotărârii în recurs)

CHIȘINĂU
11 aprilie 2024

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Sorina Munteanu, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 6 februarie 2024,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 11 aprilie 2024, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 436 alin. (2) și (3) din Codul de procedură penală, ridicată de dl avocat Eugeniu Catană, în interesele dlui Mihail Murzac, parte în dosarul nr. 1a-2173/2020, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecători de la Curtea de Apel Chișinău, format din dna Silvia Gîrbu, dnii Stelian Teleucă și Alexandru Spoyală, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 12 octombrie 2017, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, a pronunțat o sentință de condamnare a dlui Mihail Murzac pentru comiterea infracțiunii de trafic de influență. Instanța i-a aplicat dlui Mihail Murzac pedeapsa închisorii pe un termen de 4 ani cu privarea dreptului de a exercita profesia de avocat pe un termen de 4 ani, cu suspendarea condiționată a pedepsei pe un termen de probă de 4 ani. Ambele părți au formulat câte un apel. Sentința a fost menținută de Curtea de Apel Chișinău. Procurorul și avocatul inculpatului au formulat câte un recurs.

4. La 28 mai 2018, Curtea Supremă de Justiție a casat parțial decizia instanței de apel, și anume în partea stabilirii pedepsei, și a dispus rejudecarea cauzei de către un alt complet de judecată din cadrul Curții de Apel Chișinău.

5. La 11 septembrie 2019, Curtea de Apel Chișinău a menținut sentința fără modificări. Ambele părți în proces au formulat câte un recurs.

6. Prin Decizia sa din 20 octombrie 2020, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul procurorului, a casat integral decizia Curții de Apel din 11

septembrie 2019 și a dispus rejudecarea cauzei penale de către un alt complet de judecată din cadrul Curții de Apel Chișinău.

7. În cadrul examinării cauzei în fața Curții de Apel Chișinău, dl avocat Eugeniu Catană a ridicat, în interesele inculpatului Mihail Murzac, excepția de neconstituționalitate a articolului 436 alin. (2) și (3) din Codul de procedură penală.

8. Curtea de Apel Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis, în acest sens, o sesizare la Curtea Constituțională.

B. Legislația pertinentă

9. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 436

Procedura de rejudecare și limitele acesteia

„(1) Procedura de rejudecare a cauzei după casarea hotărârii în recurs se desfășoară conform regulilor generale pentru examinarea ei.

(2) Pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămîne cea care a existat la soluționarea recursului.

(3) Când hotărârea este casată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ce privește latura penală sau civilă, instanța de rejudecare se pronunță în limitele în care hotărârea a fost casată.

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. Autorul sesizării menționează că prin Decizia din 20 octombrie 2020 Curtea Supremă de Justiție a admis recursul acuzării și a dispus trimiterea cauzei pentru rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată. Autorul consideră că prevederile contestate de la alineatul 2 al articolului 436 din Codul de procedură penală, care stabilesc că constatările instanței de recurs sunt obligatorii pentru instanța de rejudecare, constituie o imixtiune în efectuarea justiției. Acesta susține că deciziile instanței supreme ar putea fi afectate de vicii fundamentale și nu ar trebui să fie obligatorii pentru instanțele ierarhic inferioare. În acest context, autorul afirmă că Curtea Supremă de Justiție a pronunțat o sentință ilegală în cazul său, în partea stabilirii pedepsei principale și complementare.

11. Astfel, autorul consideră că instanțele inferioare și părțile în proces ar trebui să beneficieze de un mecanism care ar permite respingerea și, respectiv, contestarea deciziilor Curții Supreme de Justiție prin care s-a dispus rejudecarea cauzei.

12. Referitor la dispozițiile alineatului (3) din articolul 436 din Cod, autorul menționează că nu este clar dacă o decizie a Curții Supreme de Justiție poate fi irevocabilă parțial. De asemenea, autorul sesizării consideră că cuvântul „fapte” prevăzut de dispozițiile contestate nu este suficient de clar,

pentru că poate fi interpretat ca faptă prejudiciabilă/infracțiune sau ca orice altă faptă la discreția instanței judecătorești.

13. Prin urmare, autorul sesizării susține că articolul 436 alin. (2) și (3) din Codul de procedură penală contravine articolului 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

15. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

16. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte în proces. Astfel, Curtea constată că ea este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

17. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă articolul 436 alin. (2) și (3) din Codul de procedură penală. Curtea constată că prevederile contestate nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

18. Curtea reiterează că o altă condiție pentru formularea unei excepții de neconstituționalitate o constituie aplicabilitatea prevederilor contestate în cauza în care a fost ridicată excepția (a se vedea HCC nr.16 din 20 mai 2021, § 25).

19. Curtea reține că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-un proces de rejudecare a cauzei penale pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

20. Norma contestată de autor reglementează procedura de rejudecare a cauzei și limitele acesteia după casarea hotărârii în recurs. În aceste condiții, Curtea reține că norma contestată ar putea fi aplicată în cauza în care a fost ridicată excepția.

21. Curtea menționează că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Curtea trebuie să analizeze, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea HCC nr.16 din 20 mai 2021, § 31).

22. Curtea reține că autorul a invocat în sesizarea sa doar articolul 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

23. Curtea reiterează că articolul 54 din Constituție nu are o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabil, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unei ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție. Abia în cadrul analizei caracterului justificat al ingerinței abstracte în drepturile fundamentale garantate de Constituție Curtea poate pune în operă prevederile acestui articol (HCC nr. 8 din 5 aprilie 2022, § 26).

24. În aceste condiții, Curtea constată că în cazul dat autorul sesizării nu a demonstrat că norma contestată reprezintă o ingerință în vreun drept fundamental garantat de Constituție. Această constatare este suficientă pentru a declara inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.

25. Prin urmare, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 436 alin. (2) și (3) din Codul de procedură penală, ridicată de dl avocat Eugeniu Catană, în interesele dlui Mihail Murzac, parte în dosarul nr. 1a-2173/2020, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

*Chișinău, 11 aprilie 2024
DCC nr. 27
Dosarul nr. 20g/2024*